

מה טיבו של הדור החדש העומד לפנינו?

הפילוסוף אריסטו, שחי לפני יותר מאלפיים שנה, הביע ייאוש מהנוער של דורו. הוא ביקר את החינוך הקלוקל של הצעירים, את החוצפה, את הבורות ואת הפינוק, ובעקבות ראייה זו הוא כתב שהוא צופה רעות לעם היווני ולתרבות היוונית.

הוא צדק, אלא שזה לקח עוד מאות שנים עד שבאמת התרבות היוונית הגדולה, 'יפייפותו של יפת', ירדה מהבמה, וגם אחרי ירידתה היא עדיין משפיעה רבות על התרבות המערבית עד היום. אם כן, נבואות כאלו הן לפעמים קצת מוקדמות ומוגזמות. ההתפתחויות החינוכיות והתרבותיות לא תמיד צפויות, לפעמים תופעות שנראות חמורות מאד מתבררות בחלוף הזמן כלא כל כך הרסניות. מנגד, לפעמים נראה שהחינוך נפלא ויש התקדמות גדולה – והנה פתאום מתברר שהתוצאה רחוקה מאוד מהצפוי. על פניו נראה שזה המצב שמתגלה בפרשתנו.

להבדיל בין קודש לחול, בפרשת חוקת שלנו קיימת קפיצה של 38 שנה בין השנה השניה לצאת בני ישראל ממצרים, שבה היינו בחלקו הראשון של ספר במדבר, עד השנה הארבעים שהתחילה במות מרים הנביאה ובכל מה שהתרחש עד הכניסה לארץ. כל מי שיצא ממצרים מבוגר, מעל גיל עשרים, כבר נפטר. מדור המדבר נשארו רק יהושע וכלב והנשים הצדקניות שלא חטאו בחטא המרגלים ובחטא העגל.

הציפיה היא להיפגש כאן עם דור חדש לגמרי. הרי מדובר בדור חדש שלא שהה במ"ט שערי טומאה של מצרים אלא זכה לגדול על ברכיהם של משה ואהרן, יהושע והזקנים. אבל אז מתברר שהכול אותו דבר – הם מתלוננים, טוענים טענות שוא נגד משה רבנו ואהרן הכהן, מתמרדים. זה מייאש, אפילו משה רבנו מעיד על כך בנאום הפרידה הארוך שלו בספר דברים. בנאום המכונן הזה הוא מצרף יחדיו את שני הדורות, גם את דור יוצאי מצרים וגם את דור הנכנסים לארץ: 'ממרים הייתם עם ה' מיום דעתי אתכם'. זאת הטרגדיה הקלאסית של המחנך, כך דבריו של הרב ליכטנשטיין זצ"ל. ואז משה פונה לריבונו של עולם 'לא אוכל לבדי לשאת את העם הזה כי כבד ממני'. איזה ייאוש.

ועם כל זאת, הרי זהו בדיוק עם קשה העורף שממשיך לשאת עליו את משא התורה והמצוות, האמונה והביטחון, ומסירות הנפש על ערכי התורה ועל בניית המשפחה היהודית, עד ימינו אלו. זה העם שעליו נאמר 'זכרתי לך חסד נעוריך, לכתך אחרי במדבר'. כאלה אנחנו. אז גם אם ניפול בקיסור לפעמים, זה אל מול זה או חס ושלום אל מול ריבונו של עולם, העיקר הוא להביט קדימה, ולהאמין בטוב.

ד"ר חנה קטן

רופאת נשים בכירה, מרצה וסופרת,
וחברת תנועת בוחרים במשפחה

"בוחרים במשפחה" – ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם